

ZIMSKA KATEHETSKA ŠKOLA 2019.

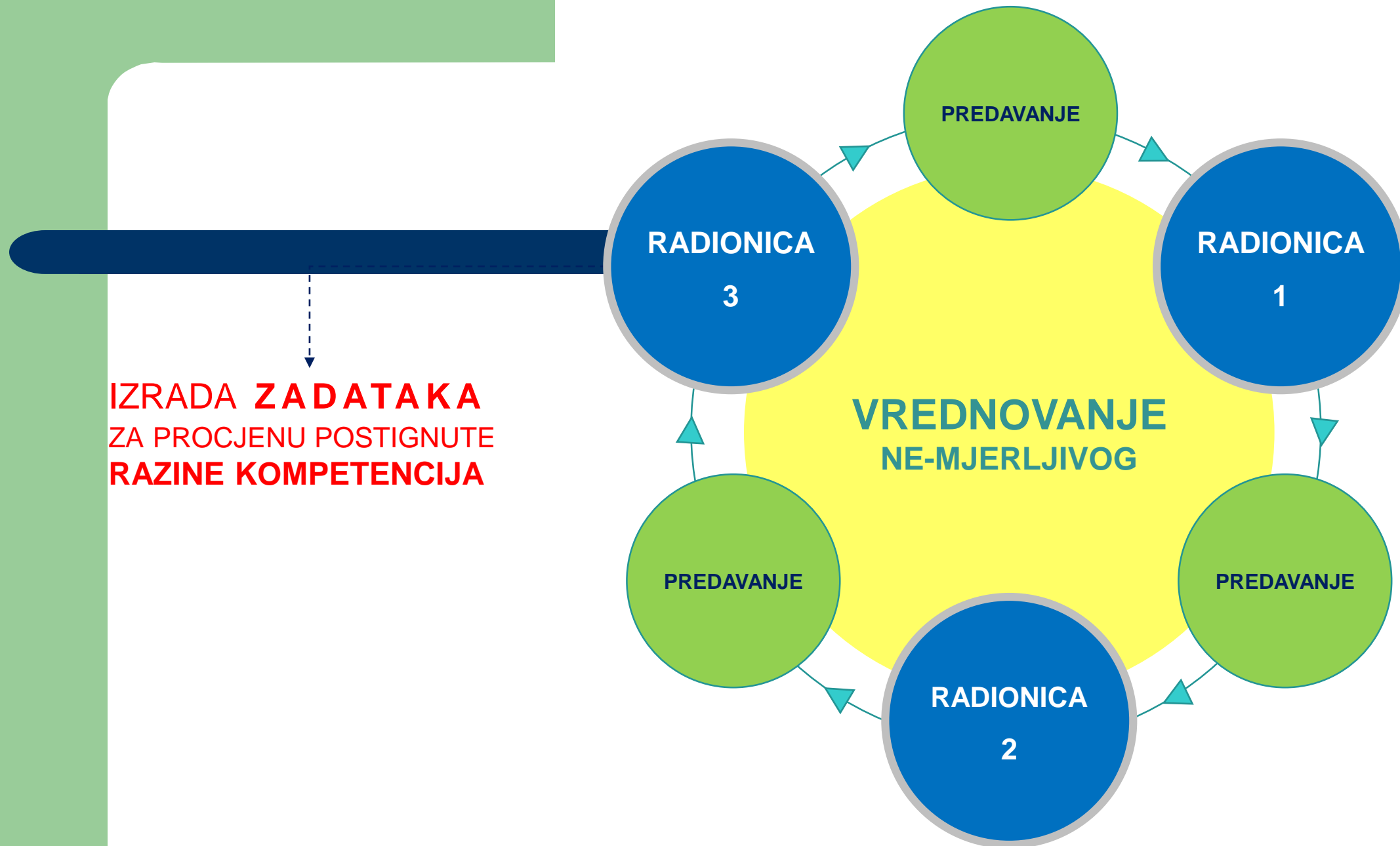
VJERA-ZNANJE-ISKUSTVO

○ *VREDNOVANJU* NE-MJERLJIVOG

**POVEZANOST
ODGOJNO-OBRAZOVNIH
ISHODA I VREDNOVANJA**

Opisno praćenje u Katoličkom vjeronauku

Katehetska zimska škola
Zagreb 10. i 11.1.2019.

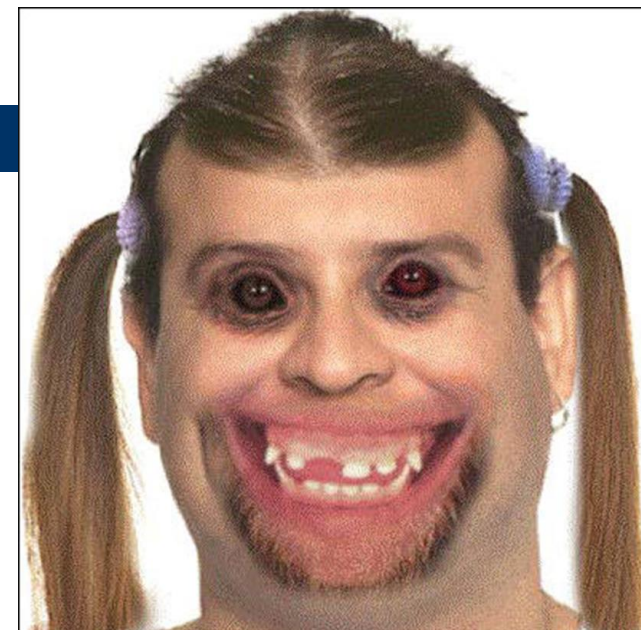
CILJEVI

- definirati pojmove
- objasniti smisao i cilj vrednovanja u širem smislu
- obrazložiti važnost sustavnog opisnog praćenja postignuća učenika te opisati neke od mogućih načina opisnoga praćenja
- ukazati da se koristimo Bloomovom taksonomijom znanja prilikom oblikovanja nekih opisnih bilješki
- navesti elemente koje možemo i trebamo sustavno pratiti, ocjenjivati i vrednovati.
- kritički promišljati o opisnom praćenju u nastavi vjeronauka
- na temelju primjera prepoznati kvalitetne opisne bilješke
- navesti neke primjere pomoćnih instrumenata (*protokola*) koji pomažu u opisnom praćenju (*tablice, ček liste, skale procjena*)
- uočiti da učenici najbolje napreduju (*postiću više*) kad se sustavno prati i vrednuje njihov napredak.

TIJEK RADIONICE:

1. Molitveni početak
2. Predstavljanje voditelja –sudionici će se predstaviti prilikom prezentiranja rada
3. Motivacija – prezentacija
4. Najava teme
5. Teorijski dio – prezentacija
6. Uvodni zadatak za sve sudionike
7. Podjela sudionika u šest skupina (tri zadatka)
8. **Zadatak 1 za rad u skupini 15 min rad+ prezentiranje**
9. **Zadatak 2 za rad u skupini 15 min rad+ prezentiranje**
10. IOOP -prezentacija
11. **Zadatak 3 za skupinu 25 min rad+ prezentiranje**
12. Evaluacija rada radionice

**Da nam se u praksi ne bi dogodilo...
prisjetimo se!**

e-Dnevnik za učenike i roditelje

Ocjene, bilješke nastavnika, izostanci, raspored lektira,
raspored pisanih zadaća, osobni podaci, ...

*Pravilnik o načinima, postupcima i elementima
vrednovanja UČENIKA u osnovnoj i srednjoj školi*

?????

UČENJA

Članak 1.

Ovim Pravilnikom utvrđuju se:

- načini, postupci i elementi vrednovanja odgojno-obrazovnih postignuća učenika u osnovnoj i srednjoj školi,
- prava i obveze učitelja/nastavnika, učenika, razrednika i ravnatelja u provođenju postupaka vrednovanja tijekom školske godine
- te prava obveze roditelja/skrbnika (*u daljem tekstu: roditelja*)

Ključni pojmovi

...

Učenje

Nastavnici

Učenci

Vrednovanje

Roditelji

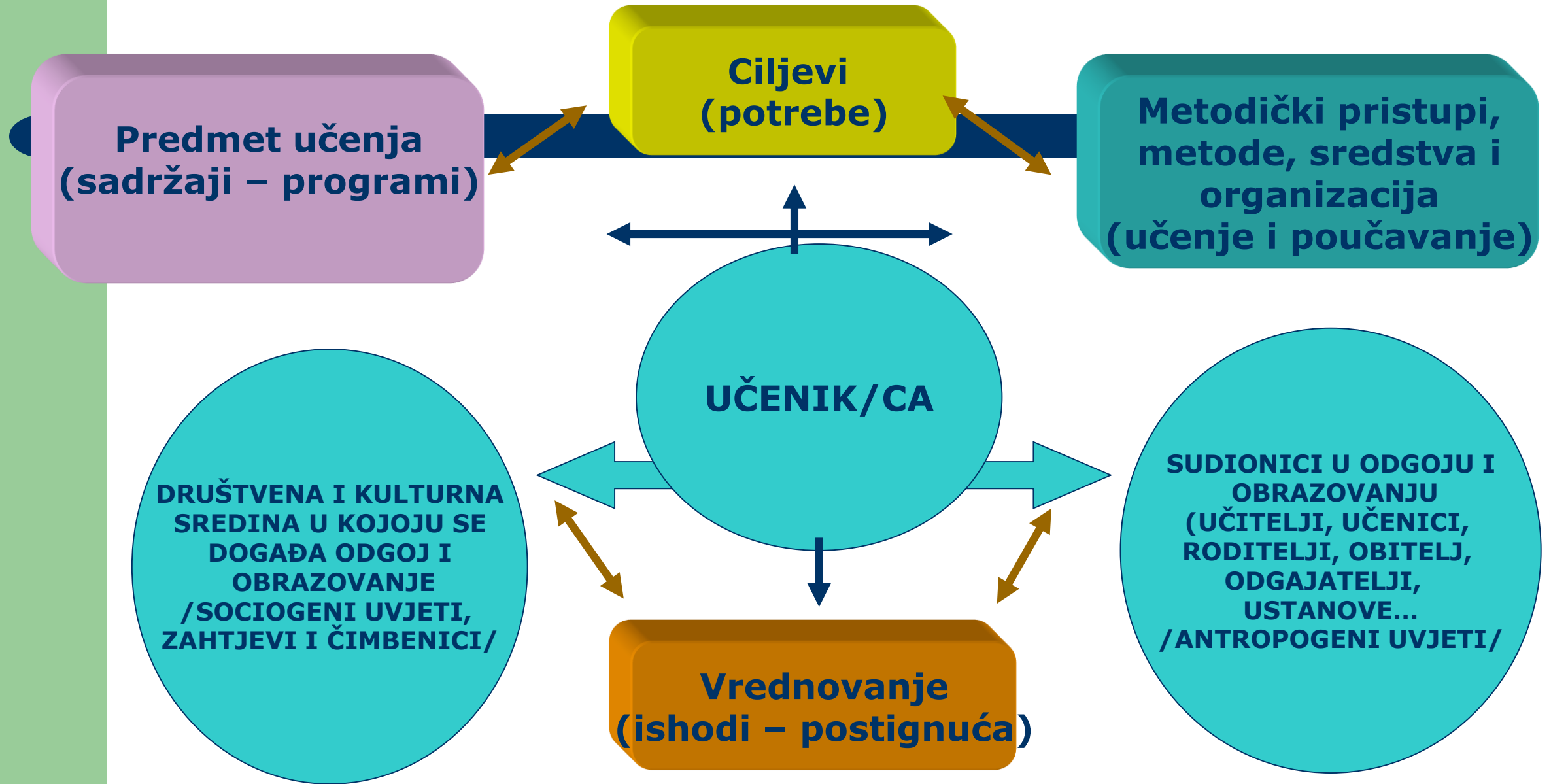
Učenik 21. stoljeća...

Slika 6. Znanja i vještine koje se očekuju od učenika 21. stoljeća

ŠKOLA I SUVREMENI KURIKUL

(OKVIR ZA VREDNOVANJE I OCJENJIVANJE)

Ključni pojmovi

UČENJE

Vrednovanje za učenje

Vrednovanje kao učenje

Vrednovanje naučenog

Ključni pojmovi

**DIJAGNOSTIČKO
VREDNOVANJE**

Vrednovanje

**FORMATIVNO
VREDNOVANJE**

Praćenje

Provjeravanje

**SUMATIVNO
VREDNOVANJE**

Ocjenjivanje

SVRHA VREDNOVANJA/PRAĆENJA....

Razumjeli svrhu učenja

Imali jasnu povratnu informaciju o svom napredovanju

Postajali svjesni svoga znanja i stjecali kontrolu nad procesom učenja

Znali postaviti osobne ciljeve

Postajali samostalni u procesu učenja

Praćenje napredovanja svih učenika u odnosu na postavljene ciljeve

Efikasnije usmjeravanje područavanje

Određivati kojim učenicima je potrebna i kakva podrška

„...vidjela sam u e-dnevniku pa vi imate bolje teme od građanskog odgoja....“

Prava i obveze roditelja

e-Dnevnik za učenike i roditelje

Ocjene, bilješke nastavnika, izostanci, raspored lektira,
raspored pisanih zadaća, osobni podaci, ...

- **Roditelj ima pravo;**

- na usmenu i pismenu obavijest o redovitosti pohađanja nastave, radu, zalaganju i uspjehu svog djeteta.
- na stručnu potporu u rješavanju odgojno – obrazovnih problema djeteta.
- uvida u radove i ocjene u školskoj dokumentaciji djeteta

Obveza roditelja je tijekom polugodišta najmanje jednom informirati se kod razrednika o radu, napredovanju i pohađanju nastave svog djeteta.

Načela ocjenjivanja:

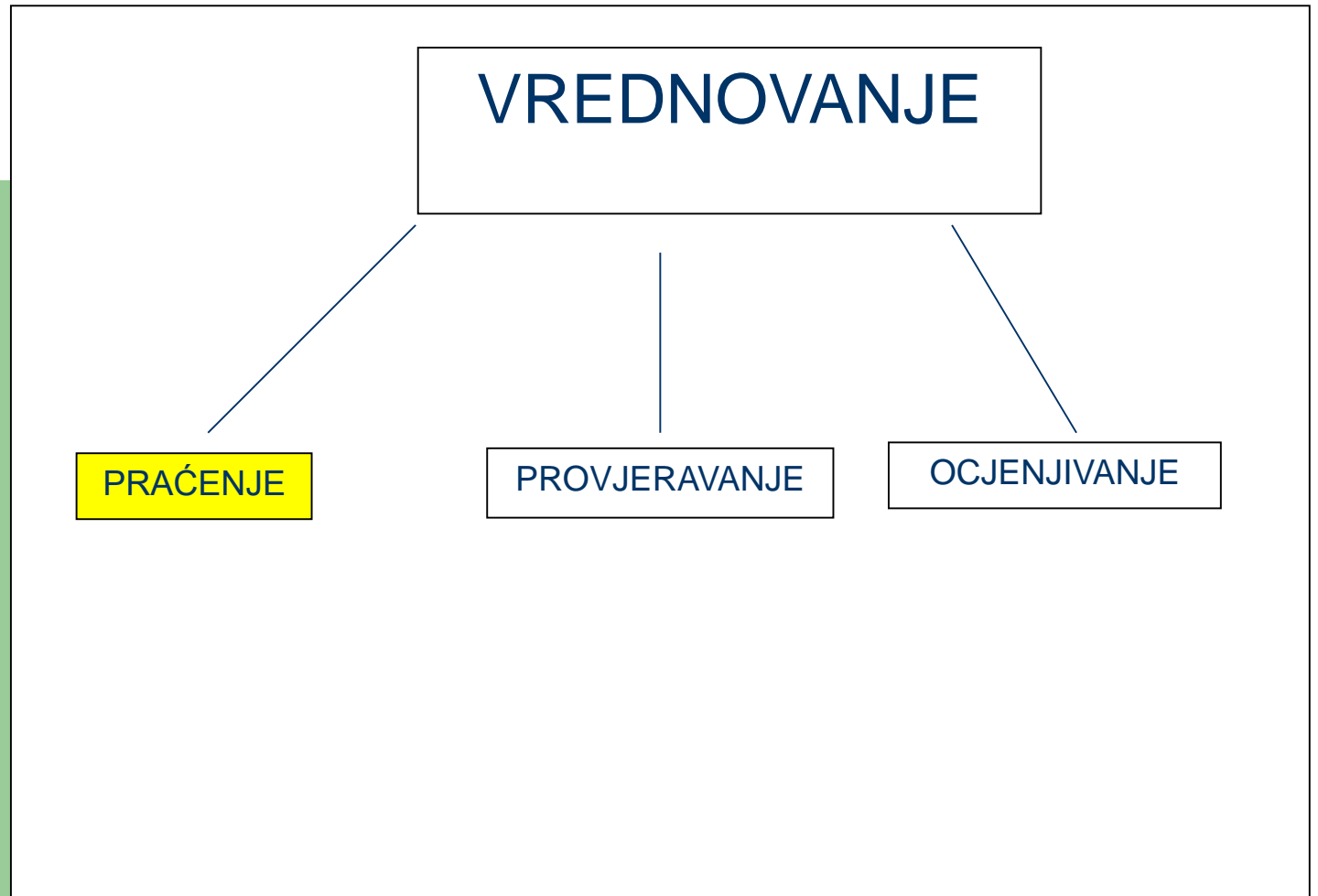
JAVNOSTI

OBJEKTIVNOSTI

POŠTIVANJA OSOBNOSTI UČENIKA

- U vrednovanju učenikovog postignuća nastavnik poštuje osobnost učenika i različitost među njima.
- Dužnost nastavnika je osigurati javnost vrednovanja i ocjenjivanja:
 - na početku školske godine upoznati učenike s načinima, elementima i vremenikom vrednovanja.
 - ocjenu priopćiti učeniku javno pred svim učenicima, popratiti usmenim objašnjenjem te upisati u pedagošku dokumentaciju.

SUODNOS POJMOVA

PRAĆENJE

- je sustavno *uočavanje i bilježenje zapažanja* o postignutoj razini kompetencija i postavljenim zadacima definiranim nacionalnim i predmetnim kurikulumom, nastavnim planom i programom te strukovnim i školskim kurikulumom.

Istraživanje (Black & William, 1998) je pokazalo da, kada se koriste bilješke za pružanje povratne informacije, učenici pokazuju napredak. Njihovo istraživanje je dokazalo da je opisno vrjednovanje samo putem bilješke pokazalo **do 30% napretka** dok vrjednovanje ocjenom nije pokazalo nikakav napredak. V

e-Dnevnik za učenike i roditelje

Ocjene, bilješke nastavnika, izostanci, raspored lektira, raspored pisanih zadaća, osobni podaci, ...

GLAVNA SVRHA OPISNOGA PRAĆENJA

- proširuje suradnju višeg nivoa s učiteljem/com i učenikom/com;
- potpunija slika o učeniku
- pomoć pri ocjenjivanju
- informacija za učenike i roditelje

UČITELJ :

- UOČAVA načine rada kojima učenik postiže najbolje rezultate,
- OTKRIVA njegove darovitosti i talente te što učenika usporava i njegove slabosti koje još treba svladati,
- SAVJETUJE: preciznom povratnom informacijom
- VODI: učenika najuspješnijim putovima prema željenim postignućima

PODRUČJA PRAĆENJA

- **međupredmetne teme:** osobni i socijalni razvoj, zdravlje, sigurnost i zaštita okoliša, učiti kako učiti, poduzetništvo, uporaba informacijske i komunikacijske tehnologije, građanski odgoj i obrazovanje te kompetencije koje se stječu sudjelovanjem u različitim samostalnim, razrednim i školskim projektima
- **ponašanje** - procjena emocionalnoga razvoja, odnosa prema drugim osobama, prema okolišu i prema pridržavanju pravila
- **osposobljenost i motiviranost za cjeloživotno učenje, sazrijevanje u emocionalnom području**

PODRUČJA PRAĆENJA - VJERONAUK

- Znanje
- Stvaralačko izražavanje
- Kultura međusobne komunikacije
- Zalaganje

http://os-domovinske-zahvalnosti-kn.skole.hr/upload/os-domovinske-zahvalnosti-kn/images/static3/924/attachment/Kriteriji_ocjenjivanja_-_Vjeronauk.pdf

PODRUČJA PRAĆENJA - VJERONAUK

- Za svako navedeno područje potrebno je egzaktno definirati kriterije
- Donose se prema Planu i programu katoličkoga školskog vjeronauka u osnovnoj školi
- Svaki ih je vjeroučitelj dužan na početku školske godine kriterije pojasniti vjeroučenicima
- Trebaju biti dostupni i roditeljima/*mrežne stranice škole...*
- *Potrebno je učenike osposobljavati za samovrednovanje*

Praćenje se provodi na osnovu:

- promatranja jezičnoga reagiranja djece u fazama ponavljanja, uvježbavanja i utvrđivanja gradiva
- individualnoga uspjeha učenika kroz cjelovitu pismenu provjeru (testovi napretka i postignuća; zadaci objektivnoga tipa, kraći i duži sastav, diktat i sl.)
- doprinosa u skupnom radu, projektima i sl.
- domaćih zadaća

KADA?

- pratiti tijekom cijele školske godine, na satu obrade, vježbanja i ponavljanja ili provjeravanja

GDJE?

- u učionici, na IUN, na terenskoj nastavi...

KAKO?

KORISTEĆI BLOOMOVE GLAGOLE

PODRUČJA PRAĆENJA, VRJEDNOVANJA I OCJENJIVANJA

ZNANJE	RAZUMJEVANJE	ANALIZA	SINTEZA	VRJEDNOVANJE	PRIMJENA
Prisjetiti se	Shvatiti	Raščlaniti	Sažimati	Prosudivati	Stvarati
zapamtiti, prepoznati, imenovati, odrediti, nabrojiti, označiti, opisati	sažimati, objašnjavati, preoblikovati, predvidjeti, klasificirati, izraziti, navesti primjere	uspoređivati, razlikovati, raščlanjivati, komentirati, zaključiti, provjeriti, suprotstavljati	riješiti, zaključiti, sažeti, izraditi, pokazati, izabrati, izvesti, primijeniti	prosuditi, procijeni, zastupati, poduprijeti, vrednovati, izabrati	primijeniti, kombinirati, postavljati hipotezu, reorganizirati, povezati, planirati, eksperimenti- rati

Što se upisuje u rubriku praćenja u imeniku?

- **rezultat inicijalne provjere** (*ne ocjenjuje se*) *uz zapažanje bilježiti nadnevak kako bismo mogli analizirati napredovanje ili stagniranje učenika;*
- **popratna opisna ocjena brojčane ocjene kod učenika s teškoćama - primjeren oblik provjeravanja** (*“Uz individualno vođenje rješava zadatke zbrajanja i oduzimanja do 10”*)
- **datum usmene provjere znanja i posljednja cjelina** koja se usmeno provjeravala
- **datum pisane provjere i broj ostvarenih/mogućih bodova**
- **obrazovna postignuća iz kratkih pisanih provjera**
- **teme i rezultate samostalnih, seminarskih i drugih radova**
- **redovitost izvršavanja zadataka**

KAKVE TREBAJU BITI BILJEŠKE?

čl. 12

- upisuju se samo **zapažanja** koja su učitelju uočljiva
- razumljiva učeniku i roditelju
- učitelju mogu pomoći u konačnome **ocjenjivanju uspjeha** u predmetu

Bilješke

- upisati zapažanja koja su za učenika karakteristična i po kojima je on zapažen u odnosu na ostale učenike;
- zabilježiti činjenice koje su značajne za daljnje učenje, rad i razvitak i druge informacije koje su osnova za ocjenu iz predmeta
- zabilješkama naglasiti sve ono što je dobro i pozitivno
- zabilježiti što bi učenik još trebao raditi, usvojiti, vježbati;

Bilješke

- izbjegavati generalizaciju na temelju jedne zapažene činjenice;
- pri zapisivanju uočenih činjenica ne koristiti skraćenice, jer neće biti razumljive razredniku prilikom individualnih razgovora s roditeljima;
- ne smijemo pretjerivati u zabilješkama (svakodnevno hvaljenje i svakodnevno pisani prigovor učeniku);
- **ne pisati** - nema zadaću, ništa ne uči, ne pazi na satu, ometa...
- zabilješke mogu biti učeniku poticaj za daljnji rad, a roditelju poruka da potiče učenika u zadržavanju maksimuma ili poruka da potiče učenika na vježbanje i aktivnost koje je učitelj/nastavnik naznačio.

ŠTO NIKAKO NE PISATI?

- brojčane ocjene, karakter učenika, događanja na satu - ponašanje
- **NE** uzimati **GOTOVE FORMULACIJE** (*kombinacije rečenica*) i “**prilijepiti**” ih konkretnom djetetu
(opisne ocjene se temelje na analizi sustavno pravljenih bilješki za konkretno dijete)
- pri promatranju i bilježenju koristiti kao **podsjetnik** (*vodič*) na **pokazatelje kvalitete funkcioniranja**

ZANIMLJIVOSTI IZ IMENIKA

- „Kroz gradivo se probija sve više u širinu, a sve manje u dubinu“.
- „Nastoji se izdići iznad osrednjosti, ali mu nešto ne da naprijed“.
- “Nikako ne izlazi iz kalupa ispodprosječnosti“.
- “Nema razvijene radne navike.”

DOBRI PRIMJERI? !?

- **XII. mj.** - s razumijevanjem primjenjuje leksičke i jezične strukture, samostalno zaključuje o jezičnim pravilima, u individualnom radu primjenjuje strategije učenja i služenja znanjem, opisuje aktivnosti pomoću obrazaca, razlučuje bitne informacije u tekstu i samostalno ih bilježi (SPOSOBNOSTI, VJEŠTINE), rado sudjeluje u skupnom radu primjenjujući tehnike suradničkog učenja (INTERESI), samostalno, odgovorno i konstruktivno pristupa rješavanju postavljenih zadataka (ODNOS PREMA RADU)...

ZAŠTO JE VAŽNO SUSTAVNO PRAĆENJE?

- mogu se na vrijeme **zamijetiti promjene** u funkcioniranju djeteta
- dokazano je da djeca **najbolje napreduju** (*postiću više*) kad se sustavno prati i vrednuje njihov **napredak** u nekom području
- mogućnost **pravovremene ciljane intervencije**
 - učitelj
 - roditelj
 - dijete

Nakon svega
ovoga osjećam
se.....

PROTOKOLI

- Pomoćni alati u sustavnom praćenju..

PONAŠANJE TIJEKOM SKUPNOG RADA	uopće ne	rijetko	povremeno	veći dio vremena	čitavo vrijeme
Počinja raditi na vrijeme <i>(ne treba ga poticati)</i> .	1	2	3	4	5
Dovršava zadatke. Trudi se. Uporan je.	1	2	3	4	5
Aktivan je. Daje prijedloge.	1	2	3	4	5
Suraduje <i>(pažljivo sluša, dogovara se, prihvaća prijedloge)</i> .	1	2	3	4	5
Razumljivo i smireno obrazlaže svoje mišljenje.	1	2	3	4	5
Pomaže drugima.	1	2	3	4	5
Prihvaća sve članove skupine. <i>(poštuje ih)</i>	1	2	3	4	5
ocjena sposobnosti rada u skupini:	1	2	3	4	5

PREZENTACIJA – kriteriji vrednovanja	1	2	3	4	5
Najava cilja i očekivanih ishoda učenja					
Dinamika, struktura i tijek prezentiranog rada					
Izdvajanje/naglašavanje ključnih pojmova i postupaka					
Jasnoća govora i pravilna artikulacija i intonacija					
Strategije, metode i postupci					
Interakcija unutar skupine					
Primjeri iz prakse i života (škole)					
Rasprava i diskusija					
Zanimljivost i korisnost					

PONAŠANJE				BILJEŠKE
Sluša <i>(ne priča dok drugi govori)</i>	Strpljiv je.	Poštuje druge.	Probleme rješava konstruktivno	

KAKO NAM POMAŽU PROTOKOLI?

➤ TABLICE, ČEK LISTE ,SKALE PROCJENE,PORTFOLIO /e-portfolio/

- **podsjetnik** na to što treba promatrati
- upisuju se **važni podaci koji se analiziraju i sažimaju te u obliku kratke i razumljive bilješke upisuju u imenik**

Digitalni alati za praćenje nastave/e učenje

- **E-portfolio**
- uz digitalizirane materijale iz fizičkoga portfolija, u njemu mogu biti poveznice na kolaboracijske dokumente (npr. u Google docs), učenikove mrežne dnevnike (blogove), osobne zbirke fotografija na Pinterestu, učenikov kanal na Youtubeu, zbirku prikupljenih mrežnih stranica organiziranu u nekom od alata društvenoga označivanja (npr. Pearltrees), forume i društvene mreže na kojima objavljuje svoje radove i razmišljanja...

Prednosti

- u njima mogu čuvati i organizirati goleme količine dokumenata,
- vidljiv je i datum kad je dokument nastao, kad je pregledan ili izmijenjen.
- sprečava kampanjski rad
- dijeljenjem svojih radova, razmišljanja i zbirke u e-portfoliju učenik aktivno sudjeluje u razmjeni znanja i socijalnome učenju te uči i preuzima odgovornost za ono što objavljuje i zaštitu intelektualnoga vlasništva-
SAMOVREDNOVANJE-SAMOPRAĆENJE
- ako učenike upozorite da ćete sve njihove objavljene pisane radove provjeriti s pomoću mrežnog programa za otkrivanje prepisivanja, naučit će da se ne isplati podmetati kopirane radove kao svoje.

UMJESTO ZAKLJUČKA

- Unaprijed definirajte ciljeve i ishode učenja i uskladite način poučavanja s načinom i sadržajima ocjenjivanja;
- Nastojte raditi timski na određivanju jasnih i ujednačenih kriterija za ocjenjivanje;
- Učenike i roditelje upoznajte s očekivanim ishodima i kriterijima za ocjenjivanje;
- Kontinuirano pratite i dokumentirajte postignuća učenika;
- Pružite učenicima pravovremenu i korisnu povratnu informaciju kako bi osigurali napredovanje ka dosezanju postavljenih ciljeva;
- Osigurajte učenicima razumijevanje postavljenih kriterija i načine izvršavanja samoprocjenjivanja i postavljanje ciljeve za sebe.

Literatura

- Filipović,A.Th. „Vjeronauk u školi pred zahtjevima vrednovanja”
- Matijević, M. Pedagoški vid vrednovanja i ocjenjivanja učenika
- Matijević, M. „Izazovi vrednovanja škole i u školi.”
- CARNET „Digitalne tehnologije kao potpora praćenju i vrednovanju”-priručnik
- Nimac, E. „Opisno praćenje postignuća učenika”
- Garmaz,J. „Učenje” vjere, Kako osmisliti i voditi proces učenja vjere?”
- Pavlović,A. Praćenje, vrjednovanje i ocjenjivanje učenika u procesima učenja i poučavanja /načela, metode, instrumenti/
- Pravilnik o načinima, postupcima i elementima vrednovanja učenika u osnovnoj i srednjoj školi
- Aktiv vjeronauka :Elementi praćenja i ocjenjivanja u nastavi Katoličkog vjeronauka.....

Dakle sad smo spremni za

2. polugodište		
1. usvojenost nastavnih sadržaja		
Datum	Bilješka	O
22.01.2018.	umro mu je pas i nije stigao naučiti	
2. primjena nastavnih sadržaja		
Datum	Bilješka	Ocjena
Bilješke nastavnika		
Datum	Bilješka	
29.01.2018.	pas ponovo umro	